

ԳՐՈՀԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ, ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ժամանակակից պայմաններում և ուրբանիզացված միջավայրում հարձակողական գործողություններ իրականացնող գրոհային ստորաբաժանումների նպատակների և խնդիրների ամփոփ ներկայացում:

ՄԱՍ II

ԳՐՈՀԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ուրբանիզացված միջավայրում իրականացվող մարտական գործողությունների ժամանակակից պայմաններում հարձակումը, որտեղ բնակավայրերը մարտընչող կողմերը օգտագործում են որպես հանգուցային կետեր, կարելի է ներկայացնել հետևյալ փուլերով,

- 1) մոտեցում բնակավայրին;
- 2) գրավում և գործողություններ իրականացում բնակավայրում;
- 3) բնակավայրից դուրս գալու փուլով :

Բնակավայրից դուրս բնական խոչընդոտների և ենթակառուցվածքների (գետեր, կամուրջներ, ամբարտակներ, բլուրներ, անտառներ, ճեղքեր/կիրճեր և այլն) հաղթահարման/գրավման գործողությունները մարտական գործողությունների կարևոր միջանկյալ փուլեր են: Այս փուլերում պահպանում են «Վերահսկողություն - Գրավում - Ամրացում - Վերահսկողություն» ցիկլը, որն իրականացվում է «օբյեկտին մոտենալու - օբյեկտի գրավման և դրա ներսում գործողությունների իրականավման - օբյեկտից դուրս գալու» տեսքով:

Հարձակողական գործողությունների հիմնական տեսակներից մեկը գրոհն է:

Գրոհային ստորաբաժանումների նպատակն է գրավել հակառակորդի պաշտպանական շրջանները, վաշտային և դասակի հենակետերը, առանձին օբյեկտները և դրանց մասերը, զորամասերի և միավորումների հարձակման ուղղությամբ

հակառակորդի պաշտպանության ճեղքման տեղամասերը՝ համատեղելով օբյեկտի և հարձակման տարածքի վրա համակարգային մարտական ապահովման բոլոր միջոցների մշտական ազդեցությամբ, նպատակներին հասնելու համար գրոհային գործողություններ հակառակորդի հետ անմիջական շփման դեպքում:

Գրոհի նախապատրաստման և անցկացման խնդիրներն են.

- գրոհի ենթակա շրջանների և օբյեկտների հետախուզության իրականացում;
 - ղեկավարման բոլոր մակարդակներում մարտական խնդիրների որոշում և առաջադրում, փոխգործողության կազմակերպում;
 - ապատեղեկատվության միջոցառումների և հիմնական մտահղացումը թաքցնող գործողությունների իրականացում;
 - առաջիկա գործողությունների նպատակներին և խնդիրներին համապատասխան կապի, կառավարման և փոխգործողության կայուն համակարգի կազմակերպում՝ հաշվի առնելով իրատեսական իրավիճակը և դրա հնարավոր փոփոխությունները;
 - բոլոր ստորաբաժանումների համալիր մարտական պատրաստության (նախապատրաստության) կազմակերպում;
 - մարտական գործողություններից առաջ և ընթացքում ռեսուրսային ապահովման արդյունավետ համակարգի կազմակերպում;
 - գրոհի բոլոր փուլերում հակառակորդի հետախուզական միջոցների, նրա անօդաչու համակարգերի (այսուհետ ԱօՀ) այդ թվում՝ դրանց կառավարման կետերի, տեղեկատվական-տեխնիկական պայքարի (այդ թվում՝ ՌԷՊ) հայտնաբերման և խոցման կամ ճնշման կազմակերպում;
 - հայտնաբերված կառավարման, կապի, նավիգացիայի, հետախուզության և ՌԷՊ-ի, գրոհի օբյեկտների, կրակային միջոցների, հանգուցային կենտրոնների վրա հաջորդական կամ մեկ-ժամանակավոր հարվածներ կազմակերպելը և հասցնելը, որոնք հակառակորդին կստիպեն հեռանալ դիրքերից կամ կհանգեցնեն նրա մարտունակության կորստի;
 - հակառակորդի կապի, հետախուզության և կառավարման անկայունացման համար բոլոր կրակային և համակարգային մարտական ապահովման միջոցներով գրոհի շրջանի կամ օբյեկտի արգելափակման / մեկուսացման ապահովում, ռեզերվների մոտեցման և զինամթերքի տեղափոխման արգելակում, ինչպես նաև պաշտպանվողներին մանևրելու հնարավորությունից զրկում;
 - գրոհային խմբերի/ջոկերի կազմակերպում և առաջխաղացում դեպի գրոհի ենթակա օբյեկտ;
 - նշանակված բնագծերի կամ օբյեկտների գրավման/տիրապետման գրոհային գործողությունների իրականացում;
 - գրավված օբյեկտներում կամ բնագծում ամրագրման և կայուն պաշտպանության կազմակերպման ու հետագա գրոհային գործողությունների համար պայմանների ստեղծում;
- Պաշտպանական մարտերում գրոհային ջոկատներն կիրառվում են որպես շարժական ռեզերվային ստորաբաժանումներ՝ հակազրոհներ իրականացնելու, ներխուժած հակառակորդի առաջշարժում կասեցնելու, նրա ուժերը աղճատելու համար: Նրանք տեղակայվում են պաշտպանության երկրորդ կամ երրորդ շարակարգերում:

Գրոհի օբյեկտներն են.

1) մի քանի գրոհային ջոկատների համար՝ պաշտպանության շրջանը կամ դրա մի մասը; հակառակորդի կարևոր օբյեկտը; խոշոր կառույցների/օբյեկտների արգելափակումը; գումարտակի պաշտպանության շրջանը; վաշտային հենակետ; ճեղքման տեղամասը և գրոհի մխրճման (սեպման) ուղղությունը;

2) գրոհային ջոկատի համար՝ հակառակորդի կարևոր օբյեկտը; պաշտպանության շրջանի մի մասը; վաշտային հենակետը; դասակի հենակետը;

3) գրոհային խմբերի համար՝ տեղանքի առանձին հատվածները; վաշտային հենակետի մասը; դասակի հենակետը; պաշտպանական կամ ենթակառուցվածքային ոչ կարևոր օբյեկտները:

Գրոհային ջոկատների կազմը և կառուցվածքը

Ելնելով գրոհային ջոկատների նպատակներից և խնդիրներից, ինչպես նաև մարտական գործողությունների վերլուծությունից՝ ջոկատի կազմը պետք է լինի այնպիսին, որ ապահովի ինքնուրույն հարձակողական առաջադրանքներ կատարելու հնարավորությունը:

Գրոհային ստորաբաժանումները կազմավորվում են որպես հաստիքային կամ մասնակի հաստիքային ստորաբաժանումներ: Հաստիքային ստորաբաժանումները սկզբնապես կազմավորվում են որպես առանձին ստորաբաժանումներ և նախատեսված են ինչպես անկախ գործողությունների, այնպես էլ այլ հաստիքային ստորաբաժանումների, զորամասերի և միավորումների հետ միասին գործողությունների համար: Մասնակի հաստիքային գրոհային ստորաբաժանումները կազմավորվում են զորամասերի և միավորումների ներսում հետևյալ հիմունքներով.

1) գրոհային ջոկատ՝ հաստիքային վաշտի/գումարտակի հիման վրա (մոտոհրաձգային վաշտ / պարաշյուտազրոհային վաշտ / դեսանտազրոհային վաշտ);

2) գրոհային խումբ՝ հաստիքային դասակի/վաշտի հիման վրա (մոտոհրաձգային դասակ/պարաշյուտազրոհային դասակ/դեսանտազրոհային դասակ):

Ելնելով մարտական խնդիրների ծավալից **գրոհային ջոկատը** կարող է բաղկացած լինել հետևյալ տարրերից.

1. ջոկատի ղեկավարություն, որն իր մեջ ներառում է հրամանատարին, երեք տեղակալներին (առաջին տեղակալ՝ ջոկատի շտաբի պետ, սպառազինության թիկունքի տեղակալներ), հետախուզության պետին, հրետանու պետին և գլխավոր ինժեներին, որի պարտականությունները ներառում են հրամանատարի կապի կազմակերպումը ավելի բարձր հրամանատարության հետ, մարտական տարածքում հարակից ստորաբաժանումների հետ և էլեկտրամագնիսական համատեղելիությունը ջոկատում:

Հետախուզության պետին անմիջականորեն ենթակա են հետախուզության և դիտարկման խումբը, ՌԷՊ խումբը և հոգեբանական պայքարի ջոկը:

2. Հետախուզական և դիտորդական խումբ, որն կիրառում է օպտոէլեկտրոնային, մագնիսաչափական և տեսակային ռադիոտեղորոշիչ հետախուզության միջոցներ՝ ի շահ ամբողջ ջոկատի, որոնք տեղակայված են սեփական ԱօՀ -ում (այսինքն՝ որոնք չեն հատկացվել ջոկատի այլ ստորաբաժանումներից):

3. Կապի և նավիգացիոն ղեկավարման խումբը ապահովում է (այդ թվում, օգտագործելով սեփական ԱօՀ).

1) ջոկատի միասնական հեռահաղորդակցական ցանցի ստեղծումը, աշխատունակությունը և տեղեկատվական անվտանգությունը;

2) ջոկատի ուժերի և միջոցների իրավիճակային իրազեկումը իրական ժամանակի ռեժիմում, այդ թվում՝ տեղային նավիգացիայի միջոցների օգտագործմամբ, քանի որ գլոբալ նավիգացիոն արբանյակային համակարգերի (GPS, BeiDou, GLONASS և Galileo) սպառողների սարքավորումները մարտական իրավիճակում ճնշում են երկու հակամարտող կողմերին էլ;

3) որոշումների կայացման ավտոմատացված աջակցություն:

4. Գրոհային խմբեր: Յուրաքանչյուր խմբի կազմում ներառվում է.

- ղեկավար կազմ՝ հրամանատար, կապավոր, հրետանու ճշտորդ, օպտո-էլեկտրոնային և ակուստիկ հետախուզության միջոցների օպերատոր: Այս միջոցները պետք է ներառվեն գրոհային ջոկատի իրավիճակային իրազեկման միասնական համակարգում;

- գրոհային երկու ջոկ: Յուրաքանչյուր ջոկի կազմը՝ հրամանատար, դիպուկահար-հրահանգիչ և 3 զույգ՝ «ավագ հրաձիգ և հրաձիգ» կամ 2 եռյակ (կախված առաջադրանքից): Հատկապես պետք է առանձնացնել դիպուկահարների առանցքային դերը գրոհային խմբում: Դիպուկահարը, ըստ էության, մակսիման է (անգլ. maxman՝ «դիպուկ հրաձիգ»), զինված ձեռքի գնդացիրով, որը հագեցած է կոլիմատորով (ցանկալի է մագնիֆերով) և ջերմատեսիլով: Դիպուկահարը (մաքսմենը) պետք է կարողանա արագ խոցել մինչև 600 մ փոքր և կարևոր թիրախները կամ վարել մենահատ և ավտոմատ կրակ՝ գործելով մարտակարգերի հետևում կամ խմբի մարտակարգում;

- կրակային աջակցության ջոկ: 2 հաշվարկ գնդացիրներով և 2 հաշվարկ նոնականետերով: Յուրաքանչյուր հաշվարկ պետք է ներառի առնվազն 2 մարդ;

- մատակարարման և տարահանման ջոկ սեփական ԱօՀ-ով: Կառուցվածքը՝ զինամթերքի մատակարարման 2 հաշվարկ և 2 բժշկական հաշվարկ:

5. Կրակային աջակցության խումբ, որը ներառում է հրանետային ջոկ և երեք դիպուկահար զույգ՝ խոշոր տրամաչափի դիպուկահար հրացաններով, AGS-17 ավտոմատ նոնականետերի և «Cord» 12.7 մմ գնդացիրների (հետագայում անցնելով անօդաչու նավիգացիոն համակարգերի (ԱՆՀ) բազայի) երկուական հաշվարկով: Խմբի տարրերը պետք է ապահովված լինեն սեփական ԱօՀ-ներով:

6. Զրահապատ խումբը (մինչև 3 տանկ և մինչև 12 ՀՄՄ), տրվում է ջոկատին, եթե նրանք ապահովված են հակառակորդի ԱօՀ-ներին արդյունավետ հակազդելուն (ներառյալ ավագ հրամանատարի կողմից ստեղծված հակառակորդի բարձր ճշգրտության զինամթերքի նավիգացիոն սարքավորումների համար արգելափակման տարածքի առկայությունը):

7. Հրետանային խումբ, որը փոխգործակցում է ջոկատին օժանդակող ինքնագնաց հրետանային մարտկոցի հետ: Կառուցվածքը՝ երկուական հաշվարկ 82 մմ և 120 մմ ականանետեր: Հաշվարկների բարձր շարժունակությունը պետք է ապահովվի սեփական ԱՆՀ -ները:

8. ՀՕՊ խումբ, որը տրված է ջոկատին, եթե այդպիսի հնարավորություն կա, և որը ներառում է, ի թիվս այլոց, արդիականացված ZU-23-2 զենիթային կայանքներ, երկուական հաշվարկ ՇՁՀՀ և անօդաչու ավիացիոն կործանիչների համակարգեր (ԱԱՀ), որոնց շարժունակությունը պետք է ապահովվի սեփական ԱՆՀ -ները:

9. Ինժեներագրոհային խումբ սեփական ԱօՀ-ներով:

10. Ռեզերվի և ամրացման խումբ, որը ներառում է ռեզերվային և ամրացման ջոկեր, որոնք կազմում են բոլոր գրոհային խմբերի ընդհանուր թվի առնվազն 50%-ը՝ իրենց սեփական ԱօՀ-ներով:

11. ԱօՀ-ների խումբ, որը ներառում է.

- ԱՆՀ հաշվարկներ, որոնք տրվել են՝

- 1) գրոհային ջոկերին;
- 2) ռեզերվի և ամրակցման ջոկերին;
- 3) ինժեներագրոհային խումբին;

- հետախուզական հարվածային ԱԱՀ-ների հաշվարկներին: Հագեցվում են հետախուզական և հարվածային ԱԹՄ-ներով (վարնետքով և կամիկաձե): Հաշվարկները տրվում են.

- 1) ջոկատի ղեկավարմանը;
- 2) հրետանային խումբին;
- 3) կրակային աջակցության խումբին;
- 4) գրոհային ջոկերին;
- 5) ամրակցման և ռեզերվային ջոկերին;
- 6) ինժեներագրոհային խումբին;
- 7) զրահախումբին;
- 8) կրակային աջակցության ջոկին:

12. ՌԷՊ խումբը, որը ներառում է.

- ռադիոէլեկտրոնային հետախուզության (ռադիո, ռադիոտեխնիկական, պարամետրային ռադիոտեղորոշման) և ՌԷՊ-ի ջոկ՝ հակառակորդի ռադիոտեղորոշման միջոցներով: Այս ջոկի միջոցները միավորված են որակյալ համակարգման համար և պետք է օգտագործեն իրենց սեփական ԱօՀ-ները ;

- միջին հեռահարության ՌԷՊ-ի ջոկ, որի գործողության գոտում են մտնում հակառակորդի ռադիոկապի միջոցները, որոնց գործողության տիրույթը տարածվում է գրոհային ջոկատի կիրառման ամբողջ գոտու վրա: Ներառում է. 1) տրանկովային և բջջային ռադիոկապի համակարգերի ՌԷՊ հաշվարկ, 2) հակառակորդի արբանյակային կապի միջոցների ՌԷՊ-ի հաշվարկ, 3) նավիգացիոն միջոցներով ՌԷՊ հաշվարկ: Նավիգացիայի միջոցներով էլեկտրոնային փոստի հաշվարկը գործում է ինքնուրույն և ի վիճակի չէ միայնակ արգելափակել բարձր ճշգրտության զինամթերքի նավիգացիոն սարքավորումները, ինչպիսիք են Himars, SCALP-EG և այլն: Դրա համար ավագ պետի միջոցներով ստեղծվում է նավիգացիայի արգելափակման տարածք, որը բազմապատիկ գերազանցում է գրոհային ջոկատի պատասխանատվության գոտին: Նավիգացիոն միջոցներով էլեկտրոնային փոստի հաշվարկը կարող է ապահովել միայն մեկ կետ արգելափակման տարածքում: Բոլոր հաշվարկները պետք է ապահովվեն իրենց սեփական ԱօՀ-ներով;

- կարճ հեռահարության ՌԷՊ հաշվարկները, որոնց գործողության գոտում ընկնում են հակառակորդի ռադիոկապի միջոցները, որոնց գործողության միջակայքը տարածվում է մեկ գրոհային խմբի կիրառման գոտում (օրինակ՝ ցածր էներգիայի անալոգային և լայնաշերտ ռադիոկապ), ապա, նման հաշվարկների քանակը պետք է հավասար լինի ջոկատում գրոհային խմբերի քանակին: Հաշվարկները պետք է օգտագործեն իրենց սեփական ԱօՀ-ները;

- ռադիոէլեկտրոնային հակազդման, կինետիկ ազդեցության և կրակային խոցման միջոցներով (առաջին հերթին՝ հրացաններով) զինված ԱօՀ-ների հակազդման հաշվարկները: Մեկ հաշվարկը բաղկացած է առնվազն 3 հոգուց: Յուրաքանչյուր ջոկի մակարդակի ստորաբաժանում պետք է նշանակվի անձնակազմ, որը պետք է օգտագործի իր սեփական ԱօՀ-ները՝ էլեկտրոնային հակազդեցության միջոցները և կինետիկ հարվածային զենքերը տեղակայելու համար: Անհրաժեշտության դեպքում

հաշվարկն ապահովում է անձնակազմի ֆիզիկական պաշտպանությունը: Օրինակ, ԱօՀ-ի հաշվարկների անձնակազմը, ՌԷՊ ուժերը ի վիճակի չեն այդպիսի պաշտպանություն ապահովել սարքավորումների հետ աշխատանքի մեջ լիարժեք ներգրավվածության պատճառով:

13. Նյութատեխնիկական ապահովման խումբը, ներառում է.

- կենսաապահովման ջոկ, սեփական ԱօՀ-երով (ջոկի անձնակազմը կազմակերպում է սննդով և այլ անհրաժեշտ միջոցներով ապահովումը);

- էներգոապահովման մատակարարման երկու ջոկ՝ իրենց սեփական ԱօՀ-երով, որոնք տրվում են ՌԷՊ և ԱօՀ խմբերին, որոնց բաղադրատարրերը անընդհատ սպառում են զգալի քանակությամբ ՎՔՆ էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար:

14. Մատակարարման և տարահանման խումբ, որը ներառում է.

- սպառազինության և ռազմական տեխնիկայի տարահանման ջոկ՝ սեփական ԱՆՀ-երով,

- բժշկական տարահանման ջոկ՝ սեփական ԱօՀ-երով,

- զինամթերքի մատակարարման ջոկ՝ սեփական ԱօՀ-երով:

15. Էլեկտրոնային տեխնիկայի վերանորոգման խումբ, որն ապահովում է աշխատունակության օպերատիվ վերականգնումը, էլեկտրոնային տեխնիկայի արդիականացումը (հնարավորության դեպքում), ինչպես նաև ունի հրահանգչական գործառույթ՝ գրոհային ջոկատի անձնակազմի տեխնիկական գրագիտության բարձրացման համար:

16. ՌՔԿՊ ջոկ սեփական ԱօՀ-երով:

17. Հոգեբանական պայքարի ջոկ, սեփական ԱօՀ-երով հագեցած:

18. Պահպանության խումբ, որը ներառում է պահպանության ջոկեր, որոնք պետք է զբաղվեն ՄԻԱՅՆ(!) պահպանությամբ և դա իրականացնեն մասնագիտորեն (առանց ամաչելու կամ հաճոյախոսելու այն անձին, ով ներկայանում է որպես ղեկավար կամ «ենթադրաբար կարևոր կատեգորիայի ներկայացուցիչ»), ինչպես նաև հետախուզության և ազդանշանային ջոկը՝ սեփական ԱօՀ-երով:

Գրոհային ջոկատի գործողությունների/կիրառման մարտավարություն

Ժամանակակից փորձը ցույց է տալիս, որ մարտական գործողությունները կազմակերպվում են բոլոր ոլորտներում: Հետևաբար, անհրաժեշտ է ոչ թե ծուռանալ, այլ հաշվի առնել բոլոր միջոցները, ներառյալ ոչ մարտական, արտակարգ իրավիճակները և բոլոր այն ասպեկտները, որոնք կարող են ազդել մարտի կազմակերպման և վարման վրա:

Գրոհը հարձակողական մարտի հիմնական տեսակներից մեկն է և կարող է վերածվել «հետապնդման»: Այն բնութագրվում է հակառակորդի պաշտպանության առաջնագծի նեղ տարածքներում (օբյեկտներում) կենտրոնացված ջանքերի անհրաժեշտ և համակարգված մարտական ապահովմամբ, հզոր կրակային հարվածներ հասցնելով և խորքից ջանքերի ու ապահովման անընդհատ կուտակմամբ, ինչպես նաև ստորաբաժանումների ու զորամասերի արագ առաջխաղացմամբ:

Գրոհի մարտավարությունը բաղկացած է հակառակորդի պաշտպանության բոլոր տարրերի վրա իր առաջնագծից՝ առավելագույն խորությամբ, ավագ ղեկավարների ուժերի ներգրավմամբ, յուրային հնարավորությունների համակարգային մարտական ապահովման միջոցների համապարփակ, համակարգված ազդեցությունից, հաշվի առնելով տեղանքի և եղանակային պայմանների առանձնահատկու-

թյունները, հարձակման օբյեկտը և մարտական տարածքը մեկուսացնելու, հարձակողական խմբերի և ստորաբաժանումների համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելուց: Գրոհող խմբերի և ստորաբաժանումների համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելով մոտենալ ՀԱՐՁԱԿՄԱՆ ՕԲՅԵԿՏԻՆ, հետագայում այն գրավել և պահել, կամ հակառակորդին դուրս մղել հարձակման օբյեկտներից, նրանց նահանջի հարկադրել և նահանջի ուղիների երկայնքով հակառակորդին կրակային վնաս հասցնել:

Արդյունավետ գրոհի մոդել

Ելնելով այս պահին ձեռք բերված մարտական փորձից՝ հնարավոր է ուրվագծել մարտի «գրոհի մոդելը» և ցույց տալ դրա հիմնական տարբերությունը «դասական» մարտից՝ համաձայն ՁՈԻ մարտական կանոնադրությունների: Սա անհրաժեշտ է մարտի ամբողջ «պատկերը» որպես ամբողջություն հասկանալու համար:

Կորուստների վերլուծության հիման վրա կարելի է եզրակացնել, որ մարտադաշտում զինծառայողների ոչ ավելի, քան 10-20%-ը է ստանում հրազենային վնասվածքներ, մինչդեռ 80-90%-ի ստացած վնասվածքները բաժին են ընկնում ԱօՀ, ՀԶԿՌՀ կայանքների, բարձր պայթուցիկությամբ բեկորային զինամթերքի և այլ զենքերից արձակված բեկորային վնասվածքներին: Ներկայումս գոհերի տոկոսը վերաբաշխվում է օդային և ցամաքային ԱօՀ-ների (կամիկադե), ինչպես նաև վարնետք և ականապատում իրականացնող ԱԹՄ-ների օգտին: Այդ պատճառով մարտական գործողություններում հաջողության գրավականը կրակային խոցման և հակազդեցության միջոցառումներին պատշաճ պատրաստվելն է:

Դա իրականացնելու համար անհրաժեշտ է հետևյալը.

1. Ղեկավարում (կառավարում): Ղեկավարումը (կառավարումը) պետք է համապատասխանի ՃՕՇԿԳ-ին:

Այն պետք է լինի.

- **Ճշգրիտ** (նպատակահարմար և գործառնական տեղեկատվության և որոշումների նվազագույն սխալներով): Ընդունելի ճշգրտության հասնելու համար անհրաժեշտ է «տեսնել», իրականացնել հակառակորդի գործողությունների համարժեք կանխատեսում ոչ միայն մարտին նախապատրաստվելիս, այլև անընդհատ՝ մարտի ընթացքում: Դրա համար անհրաժեշտ է որոշումների կայացման ավտոմատացում՝ որոշումների կայացման մեջ ներգրավված բոլոր անձանց համար, մարտական համարժեք մաթեմատիկական մոդելի հիման վրա, ներառյալ արհեստական բանականության խելամիտ օգտագործումը;

- **օպերատիվ** (անհրաժեշտ է ժամանակին արձագանքելու համար): Ղեկավարման (կառավարման) հիմքում պետք է լինի իրավիճակային իրազեկում իրական ժամանակում;

- **շարունակական;**

- **կայուն;**

- **գաղտնի** հակառակորդի բոլոր ուժերի և միջոցների համար: Փակ միջամտության դիմացկուն հաղորդակցման համակարգ, որը միավորում է ջոկատի բոլոր տարրերը մեկ ամբողջության մեջ և ապահովում է արագ արձագանք իրավիճակի փոփոխություններին և բացահայտված թիրախներին:

2. Հետախուզում: Դիտարկման և հետախուզության վարում բոլոր հնարավոր միջոցներով, ներառյալ հետախուզությունը բաց աղբյուրների միջոցով, բոլոր

մակարդակներում (դասակ – վաշտ – գումարտակ – գունդ – բրիգադ – դիվիզիա)՝ հակառակորդի հայտնաբերված ուժերի և միջոցների կուտակմամբ, վերլուծությամբ, մանրամասնությամբ գրաֆիկական և թվային տեսքով «վերնից ներքև» և «ներքևից վերև»:

3. Մարտի մանրակրկիտ կազմակերպում: Մարտի մանրամասնում՝ իրավիճակի հնարավոր փոփոխությունների և դրանց որոշումների փոփոխականության մանրակրկիտ գնահատմամբ, ինչպես նաև մարտի բոլոր փուլերում ընկալելի փոխգործակցության կազմակերպմամբ:

4. Անձնակազմի պատրաստում: Մարտը վարելուն անձնակազմի մարտական լիարժեք պատրաստում թե՛ ժամանակի, թե՛ բովանդակության առումով:

5. Ինտեգրված մոտեցում: Լրիվ և ժամանակին մարտակարգի, կրակային և, մարտական ապահովման միջոցների (ՄԱՄ) բոլոր տարրերի գործարկում:

6. Փոփոխականություն և իրավիճակին հարմարվողականություն: Հակառակորդին մոտենալու համար կիրառվում են բոլոր տեսակի մանևրները մարտից առաջ և ընթացքում՝ մարտական գոտում (ճակատային և խորքային) բոլոր անհրաժեշտ հեռավորությունների վրա անընդհատ կրակային աջակցությամբ, արագ կրակային հարվածներով և ՄԱՄ-ով:

Այնուամենայնիվ, մարտի «գրոհի մոդելը» պետք է հայտնի լինի: Եվ դա պետք է դիտարկել ինչպես «վերնից ներքև»՝ ավագ պետի որոշումից մինչև ուղղակիորեն գրոհող խմբերի և ենթախմբերի գործողություններ, այնպես էլ «ներքևից վերև»՝ գրոհող խմբերի մարտական գործողությունների տարբերակներից և լուծումներից մինչև ավագ պետի կողմից գործողությունների հետագա պլանավորում՝ դրանք համակողմանի ապահովելու համար՝ ի շահ մարտի նպատակներին հասնելու:

Իր որոշման հիման վրա, գրոհային ջոկատի շահերից ելնելով, ավագ պետը կազմակերպում է.

ա) մարտադաշտի մեկուսացում՝ դրա լոգիստիկան խախտելու, հակառակորդի ռեզերվների մոտեցումը բացառելու համար: Դրա համար ստեղծվում են հետախուզական- կրակային համալիրներ (իրականացվում են հետախուզության և հարվածային համալիրների հարցումներ), առանձնացվում են ավագ պետի ԱօՀ ստորաբաժանումները, որոնց հետ փոխգործակցություն են հաստատում գրոհային ջոկատի ԱօՀ ուժերը;

բ) գրոհային ջոկերի և խմբերի ՄԱՄ գործողություննր՝ կենտրոնանալով առաջին հերթին.

- մարտական գործողությունների և գրոհի շրջանի օպտիկական և ռադիոէլեկտրոնային համալիր հետախուզմանը առկա բոլոր միջոցներով, ինչպես նաև ուժերի կողմից դիտակետերի, ռադիոկառավարման կետերի նպատակային նշանակմանը, վերադաս հրամանատարությանը ուղղված հարցումների վերաբերյալ տեղեկատվության ստացմանը;

- գրոհի բոլոր փուլերում հակառակորդի հետախուզության, կառավարման, կապի և նավիգացիայի համակարգերով ՌԷՊ-ի վարմանը՝ իր ռադիոէլեկտրոնային միջոցների էլեկտրամագնիսական համատեղելիության խիստ ապահովմամբ, հակառակորդի ՌԷՊ համալիրների և միջոցների հայտնաբերմանը և ոչնչացմանը;

- հակառակորդի ԱօՀ-ի կրակային, կինետիկ և ռադիոէլեկտրոնային հակազդեցությանը տարբեր մակարդակներում;

- հակամարտկոցային պայքարին (այսուհետ՝ ՀՄՊ)՝ հրետանային ակուստիկ հետախուզությանը, օպտիկական և ռադիոէլեկտրոնային հետախուզությանը, ՌԷՊ - ի, հեռահար գործողության հարվածային ԱԱՀ-երի միջոցների կիրառմամբ;

զ) ռեգերվի և ամրակցման ուժերին, ինչպես նաև հաջողության հնարավոր զարգացմանը:

Հակառակորդի դիմագրավող տեղանքի, դիրքերի ամրաշինական սարքապատման մանրամասն ուսումնասիրությունից (վերլուծությունից) հետո, օբյեկտիվ հսկողության միջոցներից ստացված տվյալների հիման վրա, այդ թվում՝ հետախուզական ԱօՀ-ից, մեծաքանակ ստացիոնար տեսախցիկներից, ինչպես նաև տեղանքի արբանյակային լուսանկարներից, մշակվում է առաջիկա գործողությունների պլանը՝ քայլ առ քայլ մանրամասնելով յուրաքանչյուր խմբի առաջադրանքները:

Որոշ դեպքերում նպատակահարմար է «ներքնից վերև» գրոհը պլանավորելու տարբերակը: Մարտի մտահղացումը որոշելուց հետո գրոհային ջոկատի հրամանատարը այն իջեցնում է գրոհային խմբերի հրամանատարներին և այլ ստորաբաժանումներին, որից հետո հարձակման հիմնական ուղղության գրոհային խմբերի հրամանատարը/հրամանատարները, օժանդակ ստորաբաժանումների հրամանատարների և ՄԱՄ-ի հետ միասին, մշակում են գրոհի մանրամասն տարբերակներ և դրանց անհրաժեշտ աջակցությունը բոլոր փուլերում: Գրոհի տարբերակները զեկուցվում են գրոհային ջոկատի հրամանատարին, և համատեղ ընդունվում են լավագույն և պահեստային (առնվազն մեկը) տարբերակները: Դրանից հետո կատարվում է տեղագնություն, ճշտվում են տվյալները, և գրոհային ջոկատի հրամանատարը մշակում / պարզաբանում է գրոհն ապահովելու կարգը՝ փոխգործակցության աղյուսակը, կրակային աջակցության աղյուսակը և ՄԱՄ-ը:

Կրակի ծածկույթի ներքո մարտակարգի բոլոր տարրերը սկսում են հաջորդաբար կամ միաժամանակ առաջարժումը (մոտոցիկլետներով, բազիներով, հետինոտն և, եթե կա հակառակորդի հարվածը արդյունավետորեն ԱօՀ -ներով կասեցնելու հնարավորություն, նաև ՀՄՄ-ներով, տանկերով և այլ զրահատեխնիկայով): Հատուկ ուշադրություն է դարձվում հակառակորդի ԱօՀ-երի օգտագործումից պաշտպանությանը, ինչպես նաև առաջարժման ուղիների նախնական ականագերծմանը (հատկապես հեռավորական կարգով՝ ԱօՀ-երի միջոցով), տրանսպորտային միջոցների վրա ականագերծման սարքավորումների և հակաականային տրալների առկայությանը, ինժեներական ականագերծման խմբերի պատրաստությանը, դրանց պաշտպանությանը և ականագերծման ապահովմանը:

Գրոհային խմբի մարտակարգը օբյեկտին մոտենալիս, կամ օբյեկտի մոտ գործողությունների ժամանակ՝ մուտքի կետերում պետք է տարակենտրոնացված լինեն (2...6 մարդ, մեծացված հեռավորությունների վրա, հաշվի առնելով հակառակորդի ԱօՀ-երի կրելի միջոցների դեմ պայքարի և/կամ ԱՆՀ-ների օպերատորների առկայությունը):

Խստիվ արգելվում է ցանկացած «կուտակումներ»՝ հակառակորդի հրետանու, ականանետերի և հարվածային անօդաչու թռչող սարքերի զանգվածային կրակով խոցումը բացառելու համար: Հակառակ դեպքում կուտակումների արդյունքում կորուստները բազմապատկվում են:

Համալիր կրակային խոցումը և ՄԱՄ-ը իրականացվում են գրավված օբյեկտի և մարտական գոտու ամբողջ խորությամբ, ինչպես նաև թևերի հարակից տարածքներում (անհրաժեշտության դեպքում), ինչը ենթադրում է հարևան ուժերի հետ հորիզոնական կապի հաստատում: Անհրաժեշտ է նաև հիշել նրանց հետ

Էլեկտրամագնիսական համատեղելիության ապահովման անհրաժեշտության մասին: Համալիր կրակային մարտերը և ՄԱՄ-ը իրականացվում են գրոհային ջոկատի հրամանատարի ընդհանուր հրամանատարության ներքո՝ կենտրոնացված եղանակով (հարվածներ գրոհային և բանակային ավիացիայի կողմից, ինքնագնաց հրետանային ստորաբաժանումների կրակով, տանկերի փակ դիրքերից ուղիղ և անուղղակի կրակով, ծանր հրանետային համակարգերով, գրահապատ խմբի մարտական մեքենաների, ականանետների, ԱԱՀ-երի և ԱՆՀ-ների միջոցներով), ինչպես նաև գրոհային խմբերի և գրոհող ենթախմբի հրամանատարի հրամանատարության ներքո՝ ապակենտրոնացված եղանակով (հարվածներ ականանետներով, ԱԱՀ-երով (կամիկաձե, օդային վարնետումներ), ԱՆՀ-ներով, ՀՏՀՀ-ներով, ավտոմատ նռնականետներով և ծանր գնդացիրներով): Ընդ որում, պետք է լինի հստակ բաշխում, թե ով և ինչ կրակային միջոց է կառավարում, ով է նշանացուցում և կարգավորում կրակը:

Օբյեկտում գրոհային խմբի գործողությունները պետք է ապահովեն ԱօՀ-երի ճշգրիտ հարվածները, շարժական ՀՏՀՀ-ները (կրակոց-հեռացում սկզբունքով), ինչպես նաև մակսիմումները (maxman) ընտրելով դիրքեր, որոնք հարմար են դիտարկման և կրակի վարման համար՝ անմիջապես գրոհային խմբերի մարտակարգերի հետևում կամ մարտակարգերում: Անհատական դիպուկահար զույգերին անհրաժեշտ է վերագրել, նաև հակառակորդի մեծ չափի ԱօՀ-երի դեմ պայքարի գործառույթը:

Հարվածային ԱԱՀ-երի հաշվարկները (կամիկաձե և վարնետողներ) օգտագործվում են ինչպես թռիչքային կետերում հերթապահ ռեժիմում, այնպես էլ հակառակորդի օբյեկտի տարածքում նախնական վայրէջքից հետո «դարանակալման» ռեժիմում, ռեզերվների, կրակային միջոցների մոտեցման երթուղիների, փոխադրումների, օբյեկտի խորքում գտնվող խմբերի առջև հայտնաբերված թիրախները խոցելու նպատակով:

Գրոհային խմբի հրամանատարը պետք է կարողանա ուղղորդել և կարգավորել ականանետների, ավտոմատ նռնականետների, մարտական մեքենաների և տանկերի կրակը փակ կրակային դիրքերից՝ հաշվի առնելով հարձակումը և հակառակորդի օբյեկտին (դիրքին) մոտեցումը, ԱԱՀ-ի և ԱՆՀ-ի միջոցների (կամիկաձեների և վարնետողների) անընդհատ ապահովման պայմաններում: Անվտանգության և հուսալիության համար հրետանու թիրախի կոորդինատները պետք է ապահովվեն պայթյունները գրոհային խմբի/ենթախմբի անվտանգ հեռավորության վրա, ապա հարձակման և գրավման ընթացքում կրակը տեղափոխել ավելի խորը դեպի օբյեկտի երկրորդ և երրորդ դիրքերը:

Ծանր հրանետային համակարգերի կրակը (եթե դրանք կարող են մոտենալ արդյունավետ հեռավորությամբ) պետք է կիրառվի՝ հաշվի առնելով դիրքերից անվտանգ հեռավորությունը, պաշտպանելով այդ համակարգերը բոլոր հասանելի միջոցներով (առաջին հերթին՝ ԱօՀ-երով) մոտենալիս, կիրառման ընթացքում և նահանջի ժամանակ, իսկ հարձակումը պետք է սկսվի պայթյուններից առաջացած հարվածային ալիքն անցնելուց անմիջապես հետո:

Գրոհային խումբը, օգտագործելով ձեռքի հակատանկային նռնականետները, ՀԱՀ-երը, որոնք հնարավորության դեպքում տեղադրվում են ցամաքային անօդաչու սարքի վրա, ձեռքի բեկորային նռնակների և հրաձգային զենքի կիրառմամբ, մոտենում և գրավում է հակառակորդի առաջին դիրքերը: Գրոհային խմբի՝ հակառակորդի առաջին դիրքեր մտնելու պահից, հիմնականում ցամաքային

անօդաչու սարքերի վրա տեղակայված ՌԷՊ սարքերը պետք է սկսեն թշնամու ԱօՀ-երի ռադիոէլեկտրոնային արգելափակումը, նրա ռադիոկապի միջոցների ճնշումը (առաջին հերթին DMR ստանդարտի թվային տրանսկային հաղորդակցությունը և բջջային կապը՝ հարձակման օբյեկտի տարածքում դրա գործող բազային կայանների առկայության դեպքում), նավիգացիոն համակարգերի սպառողների սարքավորումները (գլոբալ արբանյակային GPS, GLONASS Galileo, BeiDou և հայտնաբերված տեղական նավիգացիոն համակարգերը), հակառակորդի դաշտային հրետանու ռադիոտեղորոշման կայանների հաճախականությունները, որոնք նախապես հայտնաբերվել են հարձակման օբյեկտի տարածքում հետախուզության ընթացքում:

Գրոհի նախապատրաստումը բացահայտելու հակառակորդի հնարավորությունը նվազագույնի հասցնելու համար անհրաժեշտ է.

- նախապես միայնակ գործողություններով և տարակենտրոնացված խմբերի գործողություններով իրականացնել գրոհի ապահովման միջոցների հասցնումը;

- համատեղել գրոհային ջոկատի հիմնական ուժերի և միջոցների մոտեցումը գրոհին անմիջապես նախորդող զանգվածային հրթիռահրետանային հարվածի հետ: Նման հարվածները պետք է իրականացվեն տարբեր ընդմիջումներով՝ գրոհային գործողությունների սկսվելուց մի քանի օր առաջ:

- գրոհի սկսվելուց առնվազն 2 ... 3 օր առաջ, մշտապես իրականացնել ռադիոէլեկտրոնային իրավիճակի գնահատում և հակազդել հակառակորդի հետախուզական ԱօՀ-երին՝ օգտագործելով Reb միջոցները, որոնք տեղադրված են ԱԱՀ-ի և ԱՆՀ-ի վրա:

Ընդհանուր առմամբ, գրոհային խմբերի բոլոր գործողությունները պետք է ապահովվեն շարունակական օդային հետախուզությամբ՝ օգտագործելով բոլոր տեսակի ԱԱՀ-երը: Բացի այդ, ԱօՀ-երը օգտագործվում են ռեզերվների և տեխնիկայի մոտեցումները հեռավորական/գործառնական ականապատման համար: Անհրաժեշտ է անհապաղ արձագանքել իրավիճակի փոփոխություններին, որի համար պետք է պատրաստ պահել ռզերվը և ամրակցման ստորաբաժանումներն ու խոցման զենքերը:

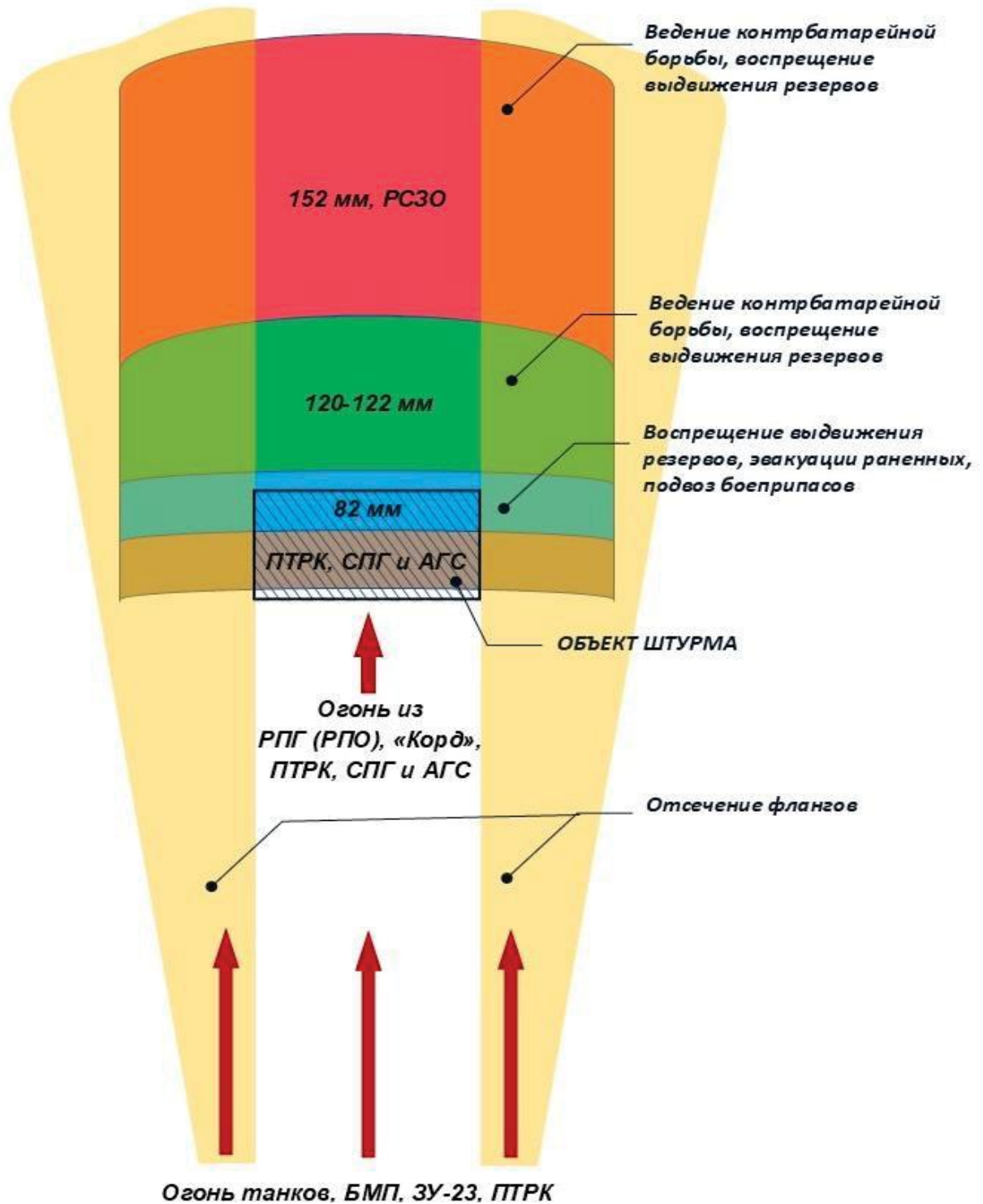
Առաջին հնարավորության դեպքում իրականացվում են ռեզերվային, ամրակցման և գրոհային խմբերի առաջխաղացում գիշերային պայմաններում, հնարավորինս մոտեցվում են մատակարարման և տարհանման ջոկերը: Ռեզերվային և ամրակցման խմբերը պետք է իրենց կազմի մեջ ունենան ԱԱՀ-ներ (կամիկադե և վարնետոդ) հաշվարկներ, ԱՆՀ-ներ, ինչպես նաև ականապայթյունային միջոցներ և դիրքերի սարքավորման ինժեներական միջոցներ: Ռեզերվային և ամրակցման խմբերի խմբային զենքի քանակը և անվանացանկը որոշվում են օբյեկտի անվտանգ առաջխաղացման հնարավորություններից ելնելով, ինչպես նաև այս կամ այն զինատեսակի կիրառմանման նպատակահարմարությունից:

Նկ. 1-ը ցույց է տրված գրոհի կրակային աջակցության հիմնական մոդելը /դիագրամը, որի նպատակն է մեկուսացնել հարձակման օբյեկտը և ոչնչացնել դրա բոլոր տարրերը:

Այս դիագրամում ԱԱՀ-ները և ԱՆՀ-ները հստակորեն չեն նշված կրակային խոցման համակարգում՝ իրենց չափազանց բազմազանության պատճառով: Այնուամենայնիվ, դրանք միշտ հաշվի են առնվում բոլոր հեռավորությունների վրա՝ համապատասխան իրենց մարտավարական և տեխնիկական բնութագրերի:

Առաջավոր շարժական ղեկավարման կետերը (այսուհետ՝ ԱՇՂԿ) և ժամանակավոր / տարաշարժվող ղեկավարման կետերը (այսուհետ՝ ԺՂԿ) պետք է ապահովեն

կայուն կառավարում և հաղորդակցություն բոլոր ստորաբաժանումների հետ՝ կազմակերպելով ինչպես գրոհի օբյեկտի, այնպես էլ ամբողջ տարածքի մշտական մոնիտորինգ, որտեղ գտնվում է օբյեկտը: Պետք է ապահովվի բոլոր ստորաբաժանումների հետ կայուն հաղորդակցության գրագետ կազմակերպում, բաշխվի կառավարման պատասխանատվությունը:

Նկ.1.Գրոհի կրակային աջակցության հիմնական մոդելը (ԱօՀ-ն ներգրավված է յուրաքանչյուր գործողության մեջ)

Նշանակությունը. ՀՀՏՆ-հաստոցավոր հակատանկային նռնականետ; ՁՀՏՆ-ձեռքի հակատանկային նռնականետ; ՌՀՀ - ռեակտիվ հետևակային հրանետ; ՁՀԿ-23 - 23 մմ զենիթահրթիռային կայանք:

Հրամանատարը պետք է մշտապես վերահսկի մարտի ընթացքը և անհրաժեշտության դեպքում հրատապ տեղեկատվությունը փոխանցի ստորաբաժանումներին, ինչպես նաև իրականացնի բոլոր ստորաբաժանումների գործողությունների համակարգումը՝ ժամանակին կրակով աջակցելով նրանց:

Աղբյուրը. <https://publishing.intelgr.com/index.php/izdannye-raboty?id=1106>